

Täysistunto

Tiistai 27.2.2024 klo 13.59—16.05

9. Lakialoite laiksi tuloverolain 69 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 18/2023 vp Hanna Kosonen kesk ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan. Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin 23.2.2024 pidetyssä täysistunnossa. — Edustaja Kiuru, Pauli poissa, edustaja Kosonen, Hanna poissa. — Edustaja Furuholm paikalla. Olkaa hyvä.

Keskustelu

15.44 **Timo Furuholm vas:** Arvoisa puhemies! Tosiaan käsittelimme tätä jo perjantaina, ja silloin en puhumaan päässyt, joten pidän puheeni nytten.

Ensiksi kiitos edustaja Kososelle siitä, että hän on tuonut saliin aloitteen, jonka lähtökohtana on liikunnan ja kulttuurikokemusten lisääminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Kuten hyvin tiedämme, niin liikkumattomuuden ja työpahoinvoinnin hintalappu lasketaan miljardeissa, eikä niiden korjaamiseksi ole olemassa yhtäkään taikatemppua vaan tarvitaan monia erilaisia toimia. Tämä henkilökunnan liikunta- ja kulttuuriedun enimmäisrajan nostaminen 400 eurosta 600 euroon on kaikkiaan hyvin kannatettava ajatus, etenkin kun kyseisen edun käyttöaste on viime vuosina ollut kasvussa mutta itse etu on euromääräisesti pysynyt samana viimeiset 15 vuotta ja siten kustannusten nousu on syönyt edun tasoa valtavasti.

Tätä itse aloitetta on kuitenkin lähestyttävä myös siitä kulmasta, miten tällaisen edun käyttöä lisättäisiin entisestään ihan sen tasostakaan riippumatta. Täällä salissa on jo perjantaina mainittu toiminimiyrittäjien lisääminen edun piiriin ja edun kohdentaminen vaikka kirjallisuuden hankintaan. Itse näen tällaiset lisäykset, kehittämisajatukset todella kannatettavina.

Arvoisa puhemies! Haluan kuitenkin laajentaa tätä keskustelua hieman siihen, että tämän aloitteen lisäksi me tarvitsemme liikunta- ja kulttuuripolitiikan saralle aitoa pitkäjänteisyyttä, parlamentaarista yhteistyötä yli vaalikausien ajan. Perjantaina kuulemani keskustelun perusteella tällainen vallitseva yhteisymmärrys liikunnan ja kulttuurin tärkeydestä on olemassa tässä salissa, joten sen pohjalle voimme varmasti tällaista ajatusta hieman rakentaa. Ei ole kenenkään edun mukaista aina joka neljäs vuosi aloittaa näiden haasteiden edessä alusta. Ei ole järkeä rakentaa joka neljäs vuosi kokonaisuuksia, joissa toinen käsi ottaa, toinen käsi antaa. Tämä vaikeuttaa eri toimijoiden toimintaedellytyksiä esimerkiksi näillä sektoreilla. Suomi liikkeelle -ohjelmassa on esimerkiksi kyllä ajatusta mutta vain, jos samaan aikaan ei rapisteta liikunnan toimialan perusmäärärahoja ja nosteta liikuntapalvelujen arvonnäköalaa, kuten hallitus nyt tekee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

Valmistelussa oleva kulttuuripoliittinen selonteko taas antaa kulttuuripoliitikalle mahdollisuuden pitkäjärjestykseen, jos tässä salissa niin halutaan.

Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että tällä aloitteella on positiivisia vaikutuksia niin inhimillisesti kuin taloudellisesti, niin samalla tämän edun parantaminen ja kehittäminen voisivat olla hallituspuolueiden suunnalta pieni viesti työntekijöiden hyvinvoinnin tärkeyden puolesta. Uskallan väittää, että sitä viestiä tässä ajassa kaivataan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen, olkaa hyvä.

15.47 Ville Väyrynen kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Tervehdin tämmöistä aloitetta oikein ilolla. Tässä on monta kertaa keskustelun aikana, etenkin perjantaina, viitattu liikkumattomuuden kustannuksiin yhteiskunnalle ja viitattu edelleen UKK-instituutin tekemiin laskelmiin ja numeroihin. Mutta haluaisin korostaa sitä, että ne nykyään pohjautuvat jo ihan vakavasti otettavaan tieteseen, mikä on julkaistu kansainvälisissä lehdissä, että kyllä se vaan näin on, että liikkumattomuuden kustannukset ovat 3,2 miljardia tälle yhteiskunnalle vuodessa, ja lisäksi tulee erilaisten kulttuuripalveluitten tuoma mielen hyvinvointi. Tätä taustaa vasten ajatellen kaikki aloitteet, mitkä tähtäävät siihen, että lisätään lasten, nuorten, työikäisten tai ikääntyneiden liikkumista, ovat erittäin tervetulleita. Jonkun verran perjantaina taidettiin fiskaalisiin vaikutuksiin viitata, ja se varmaan selvinnee tässä käsittelyn aikana, mutta minun mielestäni jokainen tämmöinen aloite ilman muuta ansaitsee ihan perinpohjaisen käsittelyn, ja siitä kiitos aloitteen tekijälle.

Minäkin pyysin perjantaina tämän puheenvuoron vähän debatin huumassa, ja tässä on toki savu hälventynyt ja osalliset taitavat olla poistuneet paikaltakin. Mutta kun muutaman kerran viitattiin silloin perjantaina hallituksen tekemiin kevennyksiin olutverossa, niin jotenkin toivoisi, että tämmöisen hyvän aloitteen tiimoilta ei kertaalleen, jälleen, uudestaan päästäisi tämmöiseen poliittiseen mielikuvamarkkinointiin. On pakko korostaa, että alkoholiverotushan meillä kiristyy kokonaisuudessaan. Tämä keskustelu keskittyi perjantaina pelkästään oluen ympärille, ja se oli vähän harmillista, mutta kyllä hallitus nimenomaan tiukentaa alkoholiverotusta kokonaisuudessaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

15.49 Juha Viitala sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Furuholmin sekä Väyrysen edelliisiin, ansiokkaisiin puheenvuoroihin on erittäin helppo yhtyä ja siihen laajempaan ajatteluun, mitä toitte siinä esille. Erittäin hyviä asioita.

Ajattelin itse lähestyä tätä asiaa hieman tästä työhyvinvointinäkökannasta. Liikuntapalveluiden hinnat ovat 15 vuodessa nousseet 23 prosenttia, kulttuuripalveluiden hinnat 44 prosenttia, ja samassa ajassa tämän työntekijöiden verovapaan liikunta- ja kulttuuriedun maksimimäärä ei ole noussut ollenkaan, eli tämä on sillä tavalla ihan hyvä, ajankohtainen esitys.

Tämä liikunta- ja kulttuurietu on tehokas tapa edistää työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua niin kehon kuin mielen hoitamiseen. Se mahdollistaa irtiottoja arjesta, joilla nollata työelämän jatkuvaa kasvavaa kuormitusta, ja niin kuin tiedämme hyvin, liikkuva keho sairastaa vähemmän ja ruokittu mieli jaksaa paremmin. Edussa on kyse aika pitkälti työhyvinvoinnista ja sen lisäämisestä ja työelämän laadun kehittämisestä. Etu tarjoaa laajan mahdollisuuden saajalleen itse määritellä, miten sen haluaa käyttää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

On myös hyvä huomioda, että liikunta- ja kulttuuriala on erittäin merkittävä työllistäjä, ja etuuden parantaminen ennakoitavasti lisää työllisyyttä juuri niillä aloilla, jotka varsinakin koronan aikana kärsivät hyvin paljon siitä epävakauksesta. Tämä myös yhtenä tukevana elementtinä tähän asiaan.

Työssäjaksaminen on suoraan yhteydessä sairauslomien määrään, joten taloudellisten asioiden lisäksi sillä on myös inhimillistä näkökantaa. Inhimillisestä henkilöstöpääomasta työelämässä ei puhuta yleensä riittävästi. Työhyvinvoinnin lisääntyminen lisää sitä tuottavuutta. Tämän vuoksi työelämän laatua ja ihmisten jaksamista työelämässä tulisi korostaa ja hakea niitä työkyvyn ylläpitämistä mahdollistavia ratkaisuja laajalla skaalalla, ja tämä asia on yksi siinä skaalassa.

Olen itse aiemmin työskennellyt useamman vuoden ajan työsuojeluvaltuutettuna ja seurannut hyvin läheltä työelämän muutosta ja erityisesti ihmisten jaksamista työelämässä. Työssäjaksamisen tukemiseen tulee käyttää useita eri keinoja, ja hyvä keino on nimenomaan liikunta- ja kulttuurisetelin käyttö. Se tarjoaa sopivan muodon jokaiselle tukea sitä omaa jaksamistaan.

Valtiontaloudessa on sopeutettavaa, mikä täälläkin salissa on hyvin käynyt ilmi keskusteluissa, minkä toki otan vakavasti, mutta näen, että liikunta- ja kulttuuripalveluiden turvaaminen työntekijöille on kuitenkin investointi, joka täytyy tehdä, ja se tuottaa ajan saatossa hyötyjä koko yhteiskunnalle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.52 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Nyttien todellakin käsittelyssä on lakialoite edustaja Kososen osalta. Ja näkee, että edustaja Kosonen, joka nyt ei valitettavasti ole paikalla, on asiantuntija nimenomaan liittyen näihin liikunta-asioihin ja niihin liittyviin hyvin myönteisiin vaikutuksiin koko yhteiskunnalle. Elikkä nyt kyseessä on liikunta- ja kulttuuriedun korottaminen 400 eurosta 600 euroon. Keskeistähän tässä tietysti on se, että myös työnantaja sitten tätä hyödyntää täysimääräisesti ja työnantaja antaa mahdollisuuden työntekijöille käyttää hyödyksi tätä tärkeää etua. Toki tietysti myös vastuu on työntekijöillä, että he sitten myös hyödyntävät tämän edun täysimääräisesti.

Olemme nähneet ihan valtakunnan tasolla isoja, keskeisiä työnantajia, jotka ovat lähteneet kampanjoimaan hyvin sitä, että työntekijät käyttävät hyödyksi liikuntapalveluita, koska työnantajat ymmärtävät sen, että hyvinvoiva työntekijä tuo parasta tulosta myös työpaikalla ja sairauspoissaolot vähenevät ja niin poispäin. Sillä tavalla keskeistä on, että tämä aloite etenee hyvin, ja niin kuin viime viikolla jo kuulimme ja nytkin olemme kuulleet, hallituspuolueittenkin kansanedustajat tätä tukevat mitä suurimmassa määrin. Sehän tietysti antaa edellytyksiä sille, että tämä lakialoite menisi sitten eteenpäin ja tulisi voimaan jossain määrin. Se on hyvin tärkeää tässä yhteiskunnassa kaikilta osin.

Kannatan siis tätä lakialoitetta ja toivon, että tämä mahdollisimman nopeasti tulisi sitten käyttöön. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

15.53 Jorma Piisinen ps: Arvoisa puhemies! Heti alkuun haluaisin kiittää suuresti arvostamaani edustaja Kososta erinomaisesta liikuntaa ja työkykyä edistävästä aloitteesta, jonka tavoitteena on paitsi edistää työntekijöiden hyvinvointia myös turvata liikunta- ja kult-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

tuurialan palveluita tarjoavien ammatinharjoittajien ja yritysten toimintaedellytyksiä. Tästä koituu hyötyä tietysti myös koko meidän julkiselle taloudellemme.

Lakialoitteen perusteluissa on mainittu, että henkilökuntaetuna tarjotun liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärää ei ole korotettu sitten vuoden 2009, ja kuten täällä salissa on jo aiemmin todettu, siitä edellisestä korotuksesta kuluneen 15 vuoden aikana liikuntapalveluiden hinnat ovat nousseet 23 prosenttia ja kulttuuripalveluiden hinnat peräti 44 prosenttia.

Suurta osaa kansantaudeista ja työkyvyttömyydestä voidaan torjua tai ainakin merkittävästi vähentää lisäämällä liikuntaa meidän itse kunkin arkielämään. Myös kulttuuripalvelut tukevat nykyisin työelämässä niin kovasti kuormittunutta henkistä hyvinvointia. Ja me kaikki tunnemme sanonnan ”liike on lääke”, tukekaamme sitä siis kaikin tavoin.

Arvoisa puhemies! Kun jo mainittujen positiivisten vaikutusten lisäksi tämän etuuden enimmäismäärän korotuksen 400:sta 600 euroon on arvioitu lisäävän liikunta- ja kulttuurialan työllisyyttä noin 1 600 henkilötyövuodella ja tuottavan yli 20 miljoonan euron nettopositiivisen vaikutuksen julkiselle taloudelle, on tätä lakialoitetta pidettävä erittäin kannatettavana. — Kiitos, ja menestystä erinomaiselle lakialoitteelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.